

N:o 73.

Uppläst och godkänd i Första Kammaren den 18 maj 1892.
— — — — Andra Kammaren den 18 — —

*Riksdagens skrifvelse till Konungen, i anledning af väckt motion
om ändrad lydelse af 15 kap. 24 § strafflagen.*

(Lagutskottets utlåtande n:o 20 och memorial n:o 49.)

Till Konungen.

Inom Riksdagen har enskild motionär fäst at uppmärksamheten derpå, att bland de flera oroande företeelser, som hotade att störande inverka på samhällets lugn, de ofta förekommande strejkerna intoge ett framstående rum. Det vore icke motionärens afsigt att klandra alla arbetsinställelser eller att minska arbetarens frihet, men hvad motionären skarpt klandrade vore de kränkningar af det enskilda aftalets frihet, som vid dylika arbetsinställelser alltför ofta egde rum, i det att arbetare, som ville fortsätta sitt arbete, med hot eller våld hindrades derifrån och tvingades att sluta sig till de strejkande. Men vore det arbetarens rätt och öfverensstämmande med svensk frihet och nutidens uppfattning deraf att gent emot arbetsgifvare, och vid antagande af arbete, handla som enskild och fri person, då borde han äfven ega samma rätt gent emot ointresserade eller kamrater samt blifva i denna rätt skyddad af lagarne och staten. Så vore dock icke förhållandet i verkligheten.

I strafflagens 15 kap. 22 § stadgades nu ansvar för förbrytelser af ifrågavarande art, men i 24 § af samma kapitel förklarades, att sådant brott icke finge åtalas af allmän åklagare annorledes än efter angivelse af målsegande. Sistnämnda föreskrifter hade efter motionärens uppfattning haft till följd, att anstiftare och ledare af arbetsinstittelser merendels gått fria från bestraffning, enär det kunde förutsättas, att ett flertal, af fruktan för hämnd, icke vågade till åtal anmäla dylika personer. Toge man likväl i betraktande, att mångas fattigdom, försakelser och lidanden uppkommit genom strejker, och att detta förhållande icke grundats på eller förorsakats af alla i arbetsinstittelser deltagandes frivilliga åtgöranden, samt att strejkerna, vid tiden för strafflagens antagande, voro, om icke obekanta, likväl mindre allmänna än nu, så torde det, när man såge saken från arbetarens synpunkter, kunna sättas i fråga, om det ej vore nödigt att antaga en ny bestämmelse, hvarigenom det mera tydligt stadgades ansvar för den eller dem, som medelst list, lock, hot eller tvång, i afsigt att åstadkomma skada, förmådde annan att inställa sitt arbete och afstå sin arbetsförtjenst eller hindrade honom från att fortsätta ett lofligt arbete.

Det vore nu enligt motionärens förmenande statens pligt att betrakta de s. k. strejkledarne såsom brottslingar mot annans frihet och genom deras bestraffande söka minska omfattningen af de för arbetaren både demoraliserande och ruinerande arbetsinstittelserna samt i främsta rummet bereda verksamt skydd mot de öfverklagade öfvergreppen.

Riksdagen, som lika med motionären finner arbetarnes eget väl kräfva, att mot de upprörande kränkningar af det enskilda aftalets frihet, som erfarenheten från senare tidens arbetsinstittelser i vårt land mera än en gång haft att framvisa, beredes ett verksammare skydd, än gällande lagstiftning förmår lemna, är för sin del öfvertygad, att syftmålet med motionen säkrast och bäst kan vinnas, om, på sätt motionären ock föreslagit, ifrågavarande art af rättskränkning ställes under allmänt åtal. Jemväl Riksdagen håller nemligen före, att fruktan för hämnd eller andra under trycket af ett olidligt tvång framkallade hänsyn i allmänhet förhindra en angivelse, som eljest icke uteblifvit, och att sålunda, derest förbrytelser af ifrågavarande art ställas under allmänt åtal, desamma säkerligen kunna antagas oftare än nu sker komma att erhålla välförtjent näpst.

På grund häraf får Riksdagen anhålla, att Eders Kongl. Maj:t ville taga i öfvervägande, huruvida icke allmän åklagare må berättigas att å tienstens vägnar tala å sådana under 15 kap. 22 § strafflagen hänförliga förbrytelser, som afse att genom våld eller hot hindra annan från fortsättande af lofligt arbete, som han sig åtagit, samt derefter för Riksdagen framlägga förslag till lagbestämmelse i ämnet.

Stockholm den 18 maj 1892.

Med undersåtlig vördnad.